

**Kraštovaizdžio
ir želdynų
ekspertų
grupė**

Asociacija Kraštovaizdžio ir želdynų ekspertų grupė, KŽEG

Girulių g. 10, Vilnius; adresas korespondencijai: Pašilaičių g. 8A-4, LT-06116 Vilnius;

tel. +370 6 8743847; el. paštas: info@kzeg.lt; internetas: www.kzeg.lt

Juridinio asmens kodas 304965439; duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre

Zarasų rajono savivaldybės administracijai
Sėlių a. 22, LT-32110 Zarasai

2025-09-18 Nr. 25-10

Kopija:
Vytautui Eidėjui, Tarybos nariui

Siunčiama el. paštu:
direktorius@zarasai.lt
info@zarasai.lt
v.eidejus@gmail.com

**DĖL ZARASŲ RAJONO SAVIVALDYBĖJE, Dusetų mieste, Sartų ežero
PAKRANTĖJE (PIRTIES G. 9 IR 7A) AUAGANČIŲ KETURIŲ
TRAPIŲJŲ GLUOSNIŲ BŪKLĖS**

Kaip specialistas vykdamas Zarasų rajono savivaldybės želdynų ir želdinių stebėseną buvau pakviestas ir jaučiu pareigą išsakyti nuomonę dėl Dusetų mieste Sartų ežero pakrantėje (Pirties g. 7A ir 9) augančių keturių trapiųjų gluosnių (*Salix fragilis*) būklės. Šie gluosniai patenka į nuolatinio (pastovaus) želdinių prie Sartų ežero stebėsenos ruožą (PST), jie auga palei ežero pakrantės taką ties Pirties g., kuri rekonstruojama ir naujai asfaltuojama, prieiga.

Vykdydamas želdinių stebėseną šiuos medžius apžiūrėjau 2025 m. rugpjūčio 25 d. Jie jau buvo pilietinių akcijų ir diskusijų objektas (žr. 1 ir 2 pav.). Šie medžiai, kaip ir kiti Sartų ežero pakrantės medžiai prisideda prie aplinkos ekologinių sąlygų ir mikroklimato optimizavimo, yra raiškūs Dusetų miesto ir ežero pakrantės sanglaudos kraštovaizdžio akcentai. Tačiau estetinė prasme jie yra neutralūs, nes dėl kamienų žaizdų, išreikštų puvinų ir šakų augimo pobūdžio ir trapumo jie neturi ilgalaikės perspektyvos. Atkreiptinas dėmesys, kad netoliese, šalia vertinamų medžių yra (praeina) orinė elektros linija ir takas (žvyro danga), taip sukuriama padidintos rizikos zona medžių ar jų šakų lūžimo atvejais.

Teko susipažinti su 2025-08-25 atliktu šių gluosnių ekspertiniu įvertinimu (UAB „Želdynų vizija“, nepriklausomas želdynų ir želdinių ekspertas dr. Julius Bačkaitis). Iš esmės pritardamas atlikto ekspertinio vertinimo išvadoms, atkreipiu dėmesį, kad dokumente 2 priede pateiktos formos (lentelės) 4 skilties ar grupės (4.3 – 4.8) kriterijų vertinimas yra sąlyginis arba menamas ir neaktualus esamoje situacijoje. Vertinami keturi gluosniai nelaikytini perspektyviais ir ypatingos apsaugos (išsaugojimo) reikalaujančiais medžiais. Jų išsaugojimas būtų neefektyvus ir trumpalaikis.

1 pav. Vertinamas gluosnis: tako ir elektros linijos kaimynystė, „iššokusi“ ir palinkusi viršūnė, kamieno ydos lemia medžio trumpalaikę perspektyvą ir padidinto pavojingumo aplinkai situaciją.

2 pav. Gluosniai – minkštamedieniai medžiai, pasižymintys greitu augimu, gyvybingumu, tačiau ypač lengvai nuo stipresnio vėjo, lietaus ar sniego lūžtančiomis šakomis. Vertinamų medžių būklė ir augimo pobūdis nesudaro perspektyvių želdinių įspūdžio; jų išsaugojimas gali būti neefektyvus ir trumpalaikis.

Pasiryžus išsaugoti bent vieną vertinamą medį, reikėtų imtis papildomų arboristinių medžio globos ir priežiūros priemonių. Būtų galima koreguoti ZR7813 Dusetų miesto Pirties g. pėsčiųjų ir dviračių tako kapitalinio remonto techninį darbo projektą, projekto sprendinius, išsaugant brandaus želdinio šaknyną (3 pav.). Tačiau sąnaudos tokiems darbams neužtikrintų, mano nuomone, ekologinio, sociokultūrinio ir estetinio efektyvumo. Ekonominius išteklius ir atkuriamosios vertės įmokas už šalinamus (neišsaugomus) želdinius būtų galima panaudoti įveisiant naujus želdinius įgyvendinto projekto teritorijoje.

3 pav. Tako konstrukcijos, saugančios brandaus medžio šaknyną, pavyzdys. V. Eidėjaus pateikta nuotrauka.

Direktorius

Steponas Deveikis

Tel. +370 687 43847

El. paštas: steponas.deveikis2@gmail.com

Siunčiama tik el. paštu